ՀԻՍԱՆԻԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԸ—ՏԱՐԻ—ԹՎԻ—1417—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ—2—ՕԳՈՍՏՈՍ—1873

ԳԻՆԸ ՄԵԿՆՈՒՄ

Հարիւրապատիկներ ամսական 180 գր.
» Գաւառաց » 10 մէջ.
Ամենամեայ Ներսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 5 մէջ.
Նուագանգիր թերթի դին 50 փր.

Յանձնարարման տողը մէկ անգամի համար 3 դրուշ, երկու անգամի համար 2 դրուշ, աւելի անգամներու համար զատ տուրքիւ մէջ կ'երթայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 2 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտիս 11 օգոստ.

Քարլիսէնի ապստամբները որք Քանթիլեան գօրագնդին հրամանատարութեան ներքև են, բոլորովին յաղթուեցան Քինքիլլայի տոմբն։

Բրուսիական նաւատորմին հրամանատարը Վրիլենն նոր հրահանգներ ընտանալով, Ուլմանցա և Վիլի օրիա ՀԷՐգամոնեներն Պատերոյ գտատարութեան յանձնել չուզեր։

Պէնատա քանդարն անձնատուր եղաւ։

Եղեռոխման Ժողովն հրաման տուաւ կատարութեան, որ Քարլիսէնի ապստամբաց հետ մտքանեալ ինն երեսփոխանները գատաստանի ենթ ադրի։

Վիլենա 10 օգոստ.

Լրագրեց վերջին տիրս Գրոնցին մէջ տեսնուած բարբարոսն միջոցին վրայ, ոչ օրհնութեան մէջ խոհեմութիւն կ'ապարեն որպէս զի բարերարութիւն միջնորդեսուրի։

Երկ 45 հոգի բռնուեցան քաղաքացիներ

Վիլենա 11 օգոստ.

Սրժէքներուն բարբարոսութիւն կը շարունակէ։ Գասիսնով պանդուխտի բռնեցին զատ ուրիշ ոմանք ապստամբներ վրայ ստոյգ տարբերութիւն կարդացուր։

Գաշտանոնական ծանուցումը կըսէ թէ՝ երկ 48 հոգի բռնուեր են քաղաքացիներ։

Գրոդնոյ 11 օգոստ.

Գաղաքիս խիստանալիքները մեծամեծ ընդունելութիւն մ'ըրին Շահին։ Ազգը Գրիմալդի պիտի հանի։

Գիրին 11 օգոստ.

Հաւանական կերևի որ Գ. Գարդ դեսպան Գ. Քէսլ փորձի Երիսի կամն ալ Հռոմի դեսպան ալիսի տնուանին։

Գարիզ 10 օգոստ.

Տէրտ լրագրին կը հաւատայ թէ որդան որ օրինաւորական Գրէնանց հետ հաշտ եղան։ Գրէնանց արգելանքներ՝ 1850ի յեղափոխութեան հրատարակած սահմանադրական սկզբանց հաստատելի պիտի չենան։

Գարիզ 11 օգոստ.

Գուրգենան երկու հիւղերուն միացումը տակաւին օրուան խնդիր եղած է։

Զրոյց կայ թէ Գ. Տրբոյ Լոնդրայի և Տ'Ամբրոր կոմսն ալ Վիլենայի դեսպան պիտի անուանին։

Մարտիս 11 օգոստ.

Երեսփոխանական Ժողովոյ ճախակողմեանք անգամ խնդրեցին որ նաչանգաներն ապստամբաց համար ներողութիւն հրատարակի։ Այս աւանդութիւնը չընդունուեցաւ։ կատարեցան։

Գարլոսիանք Մանարգոն մնաց

Գարլոս դեղատոն ետ մղուեցաւ Գարլոս գեղապետէն

Վիլենա 12 օգոստ.

Կայսրը ութ օրէն Դամիլ մի պիտի երթայ։ ուր Գերմանիոյ կայսրն հետ ալ պիտի տեսնուի։

Աստուածաշնչեանքներ մէջ ապրանք ներկայացնողներուն տարեվերջ շաբաթուց բաշխումն տեղը 18ին պիտի կատարուի։

Գարմանիոյ մէջ Գերմանիոյ հաշտութիւն չատ արժեմուտի գնուելով բարձրացումը այլ շատնոսկի։ Գվատարարագիս երկրորդական ազատութիւնը կը գնատուին։ խակ երկանիուղնաց բաժիններն երեսէ ձգուած են։

Պատերսպանդէսին հատորը մէկ միլիոն ֆիորինն անցաւ։

Եվ 77 հոգի բռնուեցան քաղաքացի։

Գարիզ 12 օգոստ.

Անուանի Տարթ Նէլսան բժիշկն անցեալ գիշերն մէջ է։

Լոնդրա 11 օգոստ.

Օտ. գնա. 51 13/16
փոխ 1869 62 9/16
» 1871 67 1/4
» 1872 83 3/4 49 3/4
Ընդդ գնա. 92 13/16
Ոսկիներ 24—
Մօտէր 34—36

Լիվերբուլ 11 օգոստ.

Բամբակ Մ. Դ. 9 1/8
Գրաուած 12000 հատ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Ռուսիոն երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շարհեց Տիգրան վանի Մինրան պէյին։

Գրոթանդիմնուբոլի և Ամսիոյի յոյն լրագիրը, Հասունեանց Եկեղեցի Հայոց էջի լրագիրն և Գուլզարայ թարգմա լրագիրը Ռ. Դրան հրամանաւ խափանեցան։

Լէմբոնի Հերլլա լրագիրն ալ Գարսոյ Շահին դէմ յարձակողական յօդուածներ հրատարակելուն համար՝ երկամեայ գագարման դատապարտուեցաւ։

Միւս լրագրաց ալ պատուէր եղաւ Գաղարայ և Հայ կամաւորաց խնդիրներուն վրայ չդրել և կրօնից և անոնց դասակներուն դէմ յարձակում չընել։

Բերայի ոստիկանութիւնը Գալիանեան—Գարլոս թատրոն մէջ ուան մը կոխելով երկու դրամանեղ բռնեց, որք ատրճանի մէջեմիսի կը շինէին։

Դանուբեան կուսակալութիւնն և Բուլղարիոյ իշխանութիւնն մէջ այս օրերս մէջ մը ծագած է, որոյ պատճառն ու պարագայնին հետևեալ կերպիս կը պատմէ Գազէթի Իրիս (Ցիսածան) լրագիրը։

«Եէրլիէոյի և Բաւոճուգի մէջ տեղը երկու Տանիի ձիերոս Բուլղարացի զրաքանիներէ ապամեանելով, խառն յանձնաժողով մը կազմուած էր գործին պարագայնները քննելու և բան այնմ ուրժան եղած վճիռը տարու համար։ Յանձնաժողովին անդամները չկրցին համաձայնիլ որուելիք վճռոյն վրայ։ Բուլղարացի տարս ան. տարուէ։

Գարմանիոյ մէջ Գերմանիոյ հաշտութիւն չատ արժեմուտի գնուելով բարձրացումը այլ շատնոսկի։ Գվատարարագիս երկրորդական ազատութիւնը գնատուին։ խակ երկանիուղնաց բաժիններն երեսէ ձգուած են։

Պատերսպանդէսին հատորը մէկ միլիոն ֆիորինն անցաւ։

Եվ 77 հոգի բռնուեցան քաղաքացի։

Գարիզ 12 օգոստ.

Անուանի Տարթ Նէլսան բժիշկն անցեալ գիշերն մէջ է։

Լոնդրա 11 օգոստ.

Օտ. գնա. 51 13/16
փոխ 1869 62 9/16
» 1871 67 1/4
» 1872 83 3/4 49 3/4
Ընդդ գնա. 92 13/16
Ոսկիներ 24—
Մօտէր 34—36

Լիվերբուլ 11 օգոստ.

Բամբակ Մ. Դ. 9 1/8
Գրաուած 12000 հատ

գամբ կը պնդեն թէ երկու ձիերոնները մաքառանեցդ էին, և իրենց փոխուցած ապրանքը նաւէն ցամաքն հանելու վրայ էին երբոր Բուլղարացի զբաղականը կրակ ընին անոնց վրայ։ Օսմանեան անդամք ոչ Գ. Ֆիլիպքէնիսի և Գ. Ռբանոբուլ ընդհակառակն կը պնդեն թէ յիշեալ Տանիները մաքառանեցդ չէին և թէ Օսմանեան Ցուբերատն մէջ ապանեանուած են։ Հետևապար դիպրոկացնեն թէ ապամեանները պէտք է որ Օսմանեան իշխանութիւնն յանձնուելով գատուին։ Այս անհամաձայնութեան պատճառաւ Հարկ եղաւ ուրիշ խառն յանձնաժողով մը կազմել, որպէս զի խնդիրը վերքննելով վերջնական որոշում մ'ընէ։

Թունա լրագիրը Դանուբեան գաւառին մէջ քօլէրայի ներկայ վիճակին վրայ հետևեալ տեղեկութիւնները կուտայ, որք մինչև յուլիս 21 (օգոստ. 2) կը հասնին։

«Յուլիս 18/30էն ի վեր Բուլաճուգի և Սիլիսթրէի մէջ բնաւ քօլէրա չպատահեցաւ։ Շումլայի մէջ յուլիս 19/31ին երկու հոգի բռնուեցան թեմի և կերպիւ։ Հիզարկրատի թաղը դիւղին մէջ յուլիս 28ին 11 հոգի բռնուեցան և 7 մեռան։ Բաբաչայի մէջ յուլիս 19/31ին և օգոստ. 1ին 7 հոգի մեռան քօլէրայէն։ Բարթաբէօյ գիւղին մէջ առաջին երեք որը 61 հոգի բռնուեցան և 30 ը մեռան։

«Գրէսոմէնճէի վէրանի գիւղին մէջ ալ երևան եկաւ։ բայց բուն բաղաքներուն թիւն յայտնի չէ։ Լոֆիլոյի մօտակայ Զարքոֆ գեղին մէջ յուլիս 17/29էն ի վեր 12 հոգի բռնուեցան և 5ը մեռան։ Բաբաժիլի Բարթիան և Աղարէն գիւղերուն մէջ յուլիս 17/29էն ի վեր 21 հոգի բռնուեցան, և 6ը մեռան։ Էսկի Ճուումայի Տարկոչ գիւղին մէջ յուլիս 17/29ին 12 հոգի բռնուեցան և 7ը մեռան։

«Գալաթէնճէէն եկած վերջին լուրերուն նայելով, քօլէրան յիշեալ քաղաքին մէջ այլ երևան եկեր է բաւական ուժգնութիւնամբ։

ԱՄՍՈՒԱՆ ԴԻՏՈՂԻՆ

ԿՇԱՌԸ ՈՍՏՈՒՄԻ

1 օգոստ. տրիքյոգրամի իրիկուն	56 34
2 » հինգշաբթի առաւօտ	— —
կէս օր	37 15
Կ. Պոլիս 2 օգոստ.	
Պասիէնի ժէնէլայի բաժինք Պոլ. վր.	14. 8
Գրէսի » » Գոմ.	15. 21
Գրէսի Ամբոս—Թիւրք	4. 64
Երկաթուղիաց հին	152 1/2
» նոր	66
փոխ 1863	350
» 1865	358 1/2
» 1869	320 1/4
Գրաուած	Ամսիր 15.10

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղ. Ժողովոյ անցեալ երեքշաբթի և հինգշաբթի աւուրց նիստերուն մէջ անցած յաւելի իրողութիւններն, որոց նկարագիրն հրատարակած ենք նախընթաց թիւերով, այս երեքշաբթի որը դատն պատրաստեր բերին։

Յունիսի 4ին՝ ուր ամէն ի վեր իրենց թեղին մէջ տիրող պատակոման գժտութեան և անիշխանութեան դարման մը գտնելու յուսով 50—60ի չափ անձինք երեքշաբթի որը Պատրիարքարան կերթան, և խուռն ժողովոյ ներկայանալ կուզեն։

Սակայն 40—50ի չափ Մշեցիք, որ Մամբրէ եպիսկոպոսը Մշոյ Ց. կարապետի վանահայր ուզելու համար Պատրիարքարան դնացած էին կրնան, արպէլք կըլլան և չեն թողուր Սամանիացոց որ խուռն ժողովին ներկայանան։ Ակէդ կռիւ կը ծագի և Մշեցիք Սամանիացոց վրայ յարձակելով կ'ուզեն դանակոծել Սամանիացիք իրենց վրայ եղած այս յարձակումը Պրիսատատուր և Փարիզեան էֆէնտիներու կողմէ պատրաստուած դաւ մը համարելով, խորհրդարանէն ներս կը խուժեն և Բրիսատատուր էֆէնտին տեղէն վերցնելով բռնութեամբ և հրմշտիկներով (դաս ամանց ծեծելով) դուրս կը հանեն։ Իսկ խուզարան և միւս ժողովական էֆէնտիները խորհրդարանին եռաւի գլուխէն կը փախչին։ Բայց Մշեցոց և Սամանիացոց մէջ կռիւը կը տատանուի, և երբոր Մշեցիք խորհրդարանին ամառներն ու պատուհանները կոտրտելով Սամանիացիներն հարուածել կ'ուզեն, և գործը մինչև արիւնհեղութեան հասնելու փոխարէն կ'ուզուեցաց, Ց. Պատրիարքը՝ որ մինչև այն ժամանակ՝ մերթ յորդորելով, մերթ սպառնալիքով, և մերթ ալ ողորմելիքով կռիւը խաղաղել ջանացած էր, դուրս կ'ելնէ և կ'ուզի կռուողներն ապատակել, և այս կերպով կը յաջողի զանոնք իրարմէ բաժնել։

Այն միջոցին Գալատիոյի, Թոփխանէի, Բոլուսի և այլ ժողովարդք ալ իրենց խնդիրներուն համար Պատրիարքարան եկած ըլլալով, երբոր այս անցքը կը տեսնեն, անոնք ալ Սամանիացոց հետ կը միանան։ Եւ կ'ուզուին ամենը մէկէն այսուայ թէ փոփոխման և Բրիսատատուր էֆէնտիներն անպատճառ դուրս ելնելու են Պատրիարքարանէն։

Ց. Պատրիարքը վար էջնելով բաղնիքեան ներկայացեր և ներքին յորդորներ է որ ղրուին։ և վերջապէս, թէպէտ դա ք չէ բերեր։ ես կերթամ

ջանալով դուրս նկեր և մինչև Պատրիարքարանի փողոցին անկիւնին մօտը դնացեր է։ Այսոր վրայ ժողովուրդը «կեցցէ՛ Խրիմեան, կործանի՛ն իր թշնամիները» գոչելով եռուէն գացեր, և դինքն ետ դարձունելով իրենք ալ ցրուեր են։

Այս ողբալի անկարգութեանց վրայ մեր կողմէ խորհրդածութիւն ընել աւելորդ կը համարինք։ Գործերը բաւական բացայայտ են, մեկնութեան կարօտութիւն չունին. անխորհուրդ ընթացքից յառաջ հեւանք են, որոց պատասխանատուութիւնն որո՛ւ վրայ ալ իսնայ, ՀԱՍԱՆ ՍՊԴԻՆ է։

Երանի՛ թէ գործն այսչափով լմնինոր, և նորանոր անկարգութեանց կրկին առիթ չտրուէր։

Սիրելի է մեզ յաւալ որ վարուան ընդհանուր ժողովն՝ առանց որ և է կողմնակալ նկատմանց, առանց որ և է կրից, այս ծանր և վտանգաւոր վիճակը նկատողութեան առնելով, եւ ազգին խաղաղութիւնն ու բարեկարգութիւնը միայն իրեն նպատակ բռնելով ելից հնարը գտնելու կը յանձնէր։

ԴԱՍԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Երկար ժամանակէ՝ ի վեր Որբանոցն Պատրիարք Հօր և Քաղաքական ժողովոյ մէջ տեղի ունեցած անհամաձայնութիւնք՝ զոր ազգային թերթք այլ և այլ կերպով կը մեկնէին և որ երեսփոխանական ժողովը մինչև յարդ ինկատի չառնելուն համար՝ կընճռռուա խնդրոյ մը կերպարանք առած էր, երեքշաբթի աւուր յուսալի դէպքը զոյն լուծեց։

Մինչ այս դէպքին պատմական նկարագրութիւնն այլոյ թողլով, միայն՝ ի տես աշխարհի զիսի հանենք այն խորհուրդները, որ իւր հաշն ու օրատեսութեան ապահովելու համար՝ համարիւն եղբայրներն իրարու դէմ պահեն կանգնեց, և քիչ մնաց որ անանց անմեղ արեան մէջ ալ գիսի դուարձանար՝ եթէ խոհեմութիւնը մեղմանելով զանոնք իրարու հետ իրաւախոհ չընէր։

Ինչ պատճառ կար որ Մշեցիք յարձակեցան Յոհաննէս Պատրիարքի վրայ։ Ամենուն գիտցած բանն է որ Յոհաննէս՝ Մշեցիէն առնելիք մը կամ տալիք մը չունէր. իրար իսկ չէին ճանչնար և այն կռուոյն մէջ անդամ չճանչցան։

Յոհաննէս ութ տարի՝ ի վեր աներկրորդութեան մատնուած, իւր Աստուծոյ տաճարին մէջ արտասանդն փառաբանութիւնները լուած էին. ալ անկեղծութեան խունկերը հոն չէին բուրեր, և իւր հոգեկոյս ուսարանները մէջ ոչ այլ ևս տանջանք մնացեր խուժիրը կը յաճախէր ըստ օրինի, Յոհաննէսի յաստանդաց տարագոն՝ փոզոյնները ու ծուխերնը կը թափառէր, և այս դժխեմներ ապերոտից չարժատիպ՝ մի միայն փարչութեան անխոհեմ քարոզութիւնն և յանուն տարիութիւնն էր։

Ինչ ընէր Յոհաննէսը։ Մինչև վերջը չէր կրնար ձեռն ի ծնօտ լուկ հանգիստուս մ՚ըստ։ Դարձեալ իւր վնասանութիւնը չէր ներեր որ բմբռատ դանուի Ազգային խնամատարութեան գէմ, որ թէև իւր դէմ միշտ անիրաւաբար փորուած է, պարտաւորեցաւ՝ մերթ քարոզներով ձանձրացնել զվարչութիւնը, մերթ տեղեկագրերով։ Յոհաննէսին անկարող չէր իւր իրաւունքը պաշտպանելու։ Իսկ իւր գաղտնի ոսոգրանները մէջ ոչ այլ ևս ունկնդիր կրնար ունենալ, որոնք ինքն ալ ինքնայ և մահու խնդիրն էր։ Այս

առթիւ խումբ մը Յոհաննէսեցի պատուաւոր անձինք երեքշաբթի օրը Պատրիարքարան դնացին, և պէտք էր երթային, վերջին պատասխան մ՚առնելու։ Ահա Յոհաննէսեցոց Պատրիարքարան երթալնուն բանաւոր և բուն պատճառը, զոր ազգային թերթ կորդացող ամեն մարդ դիտէ և կը գիտէ։

Բայց դարձեալ կը հարցնենք՝— Մշեցիք ի՞նչ պատճառ ունէին Յոհաննէսեցոց վրայ յարձակելու, մանաւանդ թէ ի՞նչ գործ ունէին այն օրը Պատրիարքարանի մէջ։ Ուրբան կուգեն առարկեն թէ Մշոյ խնդրոյն համար եկած էին, թէ Մամբրէ Եպիսկոպոսն ուզելու եկած էին, այս տեսակ չինծու պատճառներն ոչ գոհութիւնը չարգարացնելին՝ նպատակութիւնն ալ ի կը ծանրացնեն։

Ի՞նչ նշանակութիւն ունէր Դեր-Մամբրէ Եպիսկոպոսին մինչև Պատրիարքարանի մօտ Մշեցւոց առաջնորդ ելլն։ Ի՞նչ նշանակութիւն ունէր Մշեցւոց «մենք Մամբրէ Եպիսկոպոսը ուզելու եկած ենք» ըսելը։ Ի՞նչ նշանակութիւն ունէր Մշեցւոց «փոփաղեանքն վէ Խրիմեանուն պիր խելընոյ թօխոնումներնէզ» ըսելը։ Ի՞նչ կը նշանակէր որ երբ Յոհաննէսցիք Ներս մտնել կու գային, Մշեցիք կորդիլէին պատճառելով թէ նախ իրենք պիտի մտնեն. իսկ երբ Յոհաննէսցիք կըսեն թէ «չատ ապէկ, թէ որ ձեր գործն այդքան կալեւոր է՝ դուք մտէք», Մշեցիք կը պատասխանեն. «ոդ մեր կամքն է, երբ ուզենք այն ժամանակ պիտի մտնենք»։

Ահա այս ամենք կատարեցանեն որ այս դատարութեան հեղինակները նոյն ինքն Մամբրէ Եպիսկոպոս, Քրիստոսուր և փափագեան էֆէնտիներն էին։—Հոս չմոռնանք միշտ թէ ի՞նչ պիտի ըլլար այն մոհմներն ու երկսթագէն վոկերը Մշեցւոց ձեռքին մէջ։—Բարեբարեկամ ժողովը պիտի ծնանէին թէ Մամբրէ Եպիսկոպոսը—ա՛ յ ոչ մէկը, վասն զի Քաղաքական ժողովը կը պաշտպանէին և Մամբրէն ալ ուզելու եկած էին։ Բայց պրոմէթեան. Քաղաքական ժողովը միայն դիտէր որ Յոհաննէսցիք իրենց խնդրոյն համար Պատրիարքարան գլխի երթալն, անոր համար Նախատարտարուսութիւն տեսնուած և Մշեցւոց հրահանգ տրուած էր բացարձակապէս զՅոհաննէսցիս գանակոծելու։

Հիմա գտանենք ուրիշ իրողութիւն մ՚ալ հրապարակ հանելու։

Թուղաճեան Պարոն Յովհաննէս, որ Քրիստոսուր էֆէնտիի եղբօրորդին է և որ Պատրիարքարանի մէջ գրագրութեան պաշտօն կը վարէ։ տեսնելով զմեղ Պատրիարքարանի սրահին մէջ և քանի մը վայրկեան անդին ազգին անունային եւաքը՝ Պատրիարքարանէն դուրս ելաւ և հինգ վայրկեան վերջը դարձեալ եկաւ։

Քառասուն ժամ այս հանուսաս տեսարանին վրայէն անցած էր, և ահա 50ի չափ Մշեցիք եկան, և յիշեալ Պ. Յովհաննէսը նշանացի հրաւէր մը ցրուեց, հեռաւորաբար բոլոր Մշեցիք նրատեցան պատերին մէջ։ Կարծր լսենալն վերջը ատուգեցին, որ Պ. Յովհաննէսը՝ դուրս ելնելուն Ցրմա խանէն բռնուած արճարանը կերթայ և հոն կանխաւ ոսգուոց Պոնիման անուն ոնձի մը քով երթալով կըսէ։ «Յամանթիոցիք եկան. մարդիկդ առ. բերէ։ Փիլիպոս էֆէնտի Քէշիշեան և Հայրապետ աղա Ճիրոսիկեան որ այս խօսքը լսած կին այն սրճարանը գըտնուած ըլլալով, չկրնալով այս խարդաւանութիւնն իրենց խղճին մէջ խեղդել, երկու հարիւրի մօտ բազմութեան առաջ յայտնապէս վիճակին

Մինչ երբէք չէինք յուսար որ խաղաղութեան պատճառն՝ Աստուծոյ անունով եղբայր եղբօր դիակը կոխկռտել տալու խնդիր չընէ, երբէք չէինք յուսար որ Սդդ այլն վարչութիւն մը Յահմանաց բուսեան անունով այս տեսակ դաւ դիմէ։ բայց ինչ օգուտ որ ականատես ըլլալու դժբաղդութիւնն ունեցանք։ Մամբրէ Եպիսկոպոս պէտք է գիտնայ որ Աստուծոյանը աշխարհի վրայ թիւնը կը սահմանէ։ Նոյնպէս պէտք է գիտնան Քրիստոսուր և Փափաղեան էֆէնտիներն, որ Յահմանադրու թիւնը ժողովրդի մ՚իրաւունքը կրսահմանէ։ Եւ Քէշիշեանի մ՚ինչ ինչ պարագաները պարզել, ոչ իրրև պատասխան մը, միայն մեր գաղտնի այն տեսակ լեղաբաց քանդի այն տեսակ խոսք անձանց հետ գործ չունինք, այլ ժողովրդեան առջև խնդիրն տանելու համար կերպով երևան հանած ըլլալու համար։

Այդ օրագիրներն նախ պարտէին դիտնալ թէ մեր հրատարակութիւնքն ինչ պատճառներէ յառաջ եկած և ինչ կերպով տեղի ունեցած էր։ Անչուշտ այս և ասոր նման ուրիշ յաջորդիկ պարագայներ կորեւոր էին ուշիզ՝ անկողմնակալ և լուրջ կերպով դատելու համար։

Ինչպէս որ հրատարագրէս ընթերցողները պիտի տեսնեն, որոյ օրինակը ներքակցալ առ. ձեզ կը զբրկեմ՝ հրատարակելու խնդրանաք, թաղ. խորհրդոյ ատենապետ ընտրուած Պատրուսեան Միրոսլ էֆէնտին իւր պաշտօնին կատարման մասին ունեցած անտարբերութիւն և ոգորիչի ընթացքը, ժողովոյ պատուոյն դէմ իւր ոնարդական վարմունքը, իւր այդ ընթացքովը խորհրդոյն հետ ըզ հետէ անկարգ ու խառնակ վիճակ մ՚առնելով՝ կարեւոր խնդիրներու բարձի թողի ըլլալն, և մանաւանդ բացի իւր պատճառաւ, յառաջ եկած այլ և այլ ապօրինութիւններէ, նոյն իսկ հորաչէն վարժարանի կարեւորագոյն գործին՝ ի շնորհս իւրոյ բաղմագիտի գժուարութեանց, ենթարկելով ցարդ անկատար մնալն ու երկարիլը, և վերջապէս բոլոր այս պատճառներէն թաղին ընդկատմամբ յառաջացած նեղութիւնն և բարոյական բաղմատեսակ վնասներն՝ որոց պատասխանատուութիւնը խորհրդոյ ամէն անդամոց վրայ կը ծանրանար, բոլոր ատենք, կը սեմ, իրայ վիճակն հետզհետէ աւելի կրճուելով և գրեթէ անհանդուրժելի ընելով, սարսափեցին զիս, ինչպէս անդամակիցներէս ուրիշ մի քանի անձինք, հրատարիլ այս պաշտօնէն, և ես իմ բոլոր քաջ հրատարագիրս ուրիշ գրոյ մը մէջ ներփակելով ուղղեցի առ Ս. Պատրիարքն, որու ուղղած գիրն ալ կը կցեմ այս գրոյս հետ, զայն ալ հրատարակել խնդրելով։

Հրատարագիրս ուղղակի առ Ս. Պատրիարքն ուղղելս այն նպատակաւ էր որ, ինչպէս՝ ընթերցողը պիտի տեսնէ, Ս. Պատրիարքը խնդիրը քննութեան առնելով պէտք եղածը որոշիներ և եթէ հարկ դատի, ուղղէ առ Աստուածեան թաղ. խորհրդոյ։

Այս միջոցիս թաղ. խորհրդոյ մը նայելու մնաց իմ հրատարագիրս քննելով (զոր Ս. Պատրիարքն անդամ մը թաղ. ժողովոյ ներկայացնելէն յետոյ՝ առանց անոր գիտութեանը թաղ. խորհրդոյ Ատենապետին գրկած էր), կը հրաւիրէ զիս իմ քովս մնացած գումարն իրեն յանձնելու։ Ես, ինչպէս որ պարտք և օրինաւորութիւնն ինձ կը թելադրեին, յայտարարելով որ թաղ. խորհրդոյ Ատենապետն թաղ. խորհրդոյ

Այս կարգէն են բոլոր այն անտեղի զրոյցներն և անհիմն ու սխալ դատողութիւնքն՝ որք այս վերջին օրերս լրագրոյ ոմանց մէջ տեսանելոյն մեր Գաղղիական խորհրդարանութենէ հրատարման և մեր քով մնացած գումարի մը նկատմամբ։ Այս անվայել ու դառնիկ հրապարակութենանց դէմ զառաջինն արհամարհոտ լռութիւն մը պահեցինք ապատեղով որ ճշմարտութիւնն ինքնին յիրեան դայ։ բայց հիմայ որ ֆրանսական ժողովոյ վերջին պաշտօնական ծանուցումն այս մասին հասարակութեան միտքը լուսաւորած և ուղղած է, հարկ կը համարիմ այս խնդրոյն ինչ ինչ պարագաները պարզել, ոչ իրրև պատասխան մը, միայն մեր գաղտնի ոսոգրանները մէջ։ Ինչպէս՝ ինչ ինչ պարագաներ ալ ոչ իրրև պատասխան մը, միայն մեր գաղտնի ոսոգրանները մէջ։

Այդ օրագիրներն նախ պարտէին դիտնալ թէ մեր հրատարակութիւնքն ինչ պատճառներէ յառաջ եկած և ինչ կերպով տեղի ունեցած էր։ Անչուշտ այս և ասոր նման ուրիշ յաջորդիկ պարագայներ կորեւոր էին ուշիզ՝ անկողմնակալ և լուրջ կերպով դատելու համար։

Ինչպէս որ հրատարագրէս ընթերցողները պիտի տեսնեն, որոյ օրինակը ներփակեալ առ. ձեզ կը զբրկեմ՝ հրատարակելու խնդրանաք, թաղ. խորհրդոյ ատենապետ ընտրուած Պատրուսեան Միրոսլ էֆէնտին իւր պաշտօնին կատարման մասին ունեցած անտարբերութիւն և ոգորիչի ընթացքը, ժողովոյ պատուոյն դէմ իւր ոնարդական վարմունքը, իւր այդ ընթացքովը խորհրդոյն հետ ըզ հետէ անկարգ ու խառնակ վիճակ մ՚առնելով՝ կարեւոր խնդիրներու բարձի թողի ըլլալն, և մանաւանդ բացի իւր պատճառաւ, յառաջ եկած այլ և այլ ապօրինութիւններէ, նոյն իսկ հորաչէն վարժարանի կարեւորագոյն գործին՝ ի շնորհս իւրոյ բաղմագիտի գժուարութեանց, ենթարկելով ցարդ անկատար մնալն ու երկարիլը, և վերջապէս բոլոր այս պատճառներէն թաղին ընդկատմամբ յառաջացած նեղութիւնն և բարոյական բաղմատեսակ վնասներն՝ որոց պատասխանատուութիւնը խորհրդոյ ամէն անդամոց վրայ կը ծանրանար, բոլոր ատենք, կը սեմ, իրայ վիճակն հետզհետէ աւելի կրճուելով և գրեթէ անհանդուրժելի ընելով, սարսափեցին զիս, ինչպէս անդամակիցներէս ուրիշ մի քանի անձինք, հրատարիլ այս պաշտօնէն, և ես իմ բոլոր քաջ հրատարագիրս ուրիշ գրոյ մը մէջ ներփակելով ուղղեցի առ Ս. Պատրիարքն, որու ուղղած գիրն ալ կը կցեմ այս գրոյս հետ, զայն ալ հրատարակել խնդրելով։

Հրատարագիրս ուղղակի առ Ս. Պատրիարքն ուղղելս այն նպատակաւ էր որ, ինչպէս՝ ընթերցողը պիտի տեսնէ, Ս. Պատրիարքը խնդիրը քննութեան առնելով պէտք եղածը որոշիներ և եթէ հարկ դատի, ուղղէ առ Աստուածեան թաղ. խորհրդոյ։

Այս միջոցիս թաղ. խորհրդոյ մը նայելու մնաց իմ հրատարագիրս քննելով (զոր Ս. Պատրիարքն անդամ մը թաղ. ժողովոյ ներկայացնելէն յետոյ՝ առանց անոր գիտութեանը թաղ. խորհրդոյ Ատենապետին գրկած էր), կը հրաւիրէ զիս իմ քովս մնացած գումարն իրեն յանձնելու։ Ես, ինչպէս որ պարտք և օրինաւորութիւնն ինձ կը թելադրեին, յայտարարելով որ թաղ. խորհրդոյ Ատենապետ

մաս կազմելու անկարող ըլլալով (վասն զի դէն կը հրատարակեն) պարտաւոր էի զգաստ ինքզինքս նոյն դուռնարն իրենց յանձնելու մինչև, որ խորհուրդն իւր մեծամասնութիւնն բռնանայ, մերժելի յանձնել նոյն դուռնարը։ Այսպէս վասն Թաղ. խորհուրդն բաղդաթի ըլլալով առ Յ. Պատրիարքն, Տիսուսական խորհուրդն Պատրիարքական հրամանն Մ՚ի ձեռքն Դատարդիւղ կուգայ և կը հրաւիրէ զիս իմ քովս եղած հաշիւներն ու դուռնարն իրենց յանձնելու։

Ես, իմ հաշիւներս ամբողջապէս իմ ստորագրութեամբս իրենց ներկայացնելէ յետոյ, քովս դնելով դուռնարն իրենց յանձնելու կէտին դալով, յայտնեցի թէ առանց այդ մասին փարչութենէն հրաման մ՚առնելու չէի կրնար զայն իրենց յանձնել, թէ Յ. Պատրիարքն ոչ սակաւ ապօրինաւոր ընթացքի մը մէջ գրուած էր ինձ համար եկած քաղաքն առանց ձեռնհաս ժողովոյ մը քննութեան ներկայացնելու յանձնէ Տրնտեսական խորհրդոյ նոյն դուռնարն ինձմէ առնել հրամայելովն, և թէ վերջապէս զայն իմ քովս պահել պատեհ մինչև որ վարչութիւնն այս մասին իւր վճիռը տայ և իրերն ու թաղխորհուրդը օրինաւոր կերպարանք մ՚առնուն։

Կը կարծեմ որ իմ այս ընթացքիս մէջ օրինաւորութեան և իմ պատուոյս հակառակ բնաւ կէտ մը չկայ, և թէ այն ատեն օրինաւորութեան և իմ պատուս դէմ պիտի գործէի երբ բրածիս հակառակ ընթացք մը բռնէի։

Վերջապէս, յունիս 10 թուականաւ Թաղ. ժողովոյ կոչմէն և Յ. Պատրիարքի ստորագրութեամբ հրաւէր ընդունելով որ նոյն ժողովոյ ատենին ներկայանալով մեր հրաժարման պատճառներն իրեն յայտնենք, ներկայացած եմք մեք հրաժարական պաշտօնակիցս հետ, և փարչութեան մեր հրաժարման շարժառիթներն այսինքն Մուրատեան Մկրտիչ էֆէնտիի նկատմամբ մեր ամբաստանութիւնն ներկայացուցած եմք։ Վարչութիւնը, մեզ ըսէլ յետոյ, պատշաճ գտաւ մեզի կոչմն ալ ըսել և Թաղ. խորհրդոյ ամբողջութեան ներկայացնել քննութեան առնուլ խնդիրը։ Յայտնի նոտին մեզ հետ ճնացեալ անդամներն ալ հոս իրած, և չորս հոգւոյ մեծամասնութիւն մը ներկայացած ըլլալով, բացի Մուրատեան և Թարսեան էֆէնտիներէն որք մերժած էին անձամբ պատասխանել Թաղ. ժողովոյ հրաւէրին, ժողովը ներկայացող անդամոց առաջարկութիւնքն ու փաստերը լսած, և օրինաւոր ու իրաւացի դատելով ներկայացած մեծամասնութիւնը իւր պաշտօնին մէջ հաստատած և անոր ստամոգութեան ներքև դնելի արուած է իմ քովս եղած դուռնարն և թաղային ամէն խնդիրներն։ Ինչպէս որ ուրբաթ օր հրատարակուած պաշտօնական ծանուցումէն կրցած են առնել։

Այսպէս, խմբագիր, իրենց իրը կարելի որ ու ասոնց պարագայութիւններուն և անոնց որ հոս գիտցածներ են, յանսամ. նկատելով որ իրաց վիճակը ոչ միայն չարաբաստիկ այլ ապօրինաւորութիւնք հետարդիսկ էր ծանրանան։ Եւ խորհրդոյս պատճառն իսկ վատնիկ կ՚ապառնան։ Կը յայտնեմ այսու ձեր Մեծապատուութեան որ ոչ եւս անկարելի է ինձ շարունակել ասոնց պաշտօնը։ Եւ եր խնդրեմ որ ասոն փարեցնիս հրամարեալ հանրութիւնս պիտ թաղ. խորհրդոյ անդամակցութիւնն եւ միանգամայն ազատ ազատ եղբայր դարձիս ու եւ է գործոյ պատասխանատուութիւնէ։

Ընդունելիք . . . Տէր խորին յարգանաց հաստատիքս։ Ասոմ մեծ

1873 յունիս 2 Նէր- Կէյլէրեան.

Դատարդիւղ

Ց. Դ. Իմ պաշտօնս վերցուցեալ հանելն որ պատասխան եմ յանձնելու որ առնեն որ հանիր խնդրել դանոնք ինձմէ։ Նոյն

---

28 Յունիս 1873 Խմիր։

. . . Տէր - Խմբագիր Մասիս Ազգային պատուական սրագրի։

Այս շարաթ Ազգային փունջ լրագրին մէջ Խմիրի ուղղուած նամակ մը կարդացինք, որ ոչ սակաւ զարմանք կուտայ ընթերցողին։ Գիտնի Պարոն Նամակագիրը միտքովանցի աչքով նկատելով ամէն բան՝ իւր ուզած գունով կը ներկել ելլելութիւնը և կերպով մը Զմիւռնիոյ Հայ հասարակութեան աչքամիր մասը հակառակնմանում բանկան կ՚անուանէ։ և անկեղծ ուրբաթի օրն Ազգային առաջնորդարան անդի ունեցած ազգային ժողովը կրից և թշնամութեան արդիւնք կը նշանակի։ Պարոն Նամակագիրը ազգային սոյն իրողութիւնը և անոր հետևին բաս քննադատելու անձնական ըլլալով բնի ներքոյը իրենց խաղալիկ բնել չիզնորով։

Ընդունելիք . . . Տէր. մեր խորին մեծարանաց հաստատին։

1873 յունիս 30 Մնամ յորդանօր.

Գատարդիւղ Եէր- Գեղերեան

Հրատարակ առ Յ. Պատրիարքն ուղղեալ գրոյն պատճէնը։

Ամենապատիւ Ս բարդան Հայր.

Բաւական ժամանակէ՝ ի վեր, դիւղիս Թաղ. խորհրդոյ անդամներէն պաշտօնն որն որ բան իմ կարողութիւնս կը փարի, այսու գրութիւնս կը յայտնեմ ձեր Սրբազնութիւնն որ այլ ևս ապատեղ անկարող եմ վարել։ Եւ կը խնդրեմ, ընդունել բարեհաճիք զայն հրաժարական։

Դաս. գրութիւնս մէջ ներփակեալ առ Ամենապատիւ ուղղեալ հրաժարականս կ՚խնդրեմ որ կարդալէ յետոյ՝ նիմ հարկ գտանիս յարմարիք ուղղել առ Աստենապետ Լիֆէնտին։ Ողջ մնամ յարգանաց

Ձերդ Արդարութեան

մի ա ան ձնուէր

1873 յունիս 2

Ի Դատարդիւղ Եէր- Պէլէրեան

Հրատարակ առ Մեծ. Աստենապետն ուղղեալ հրաժարագրոյն պատճէնը։

Մեծապատիւ Աստենապետ Լիֆէնտի.

Թաղիս հասարակութեան քուէներն ինձ թաղ. խորհրդոյս անդամութեան պատիւ ունեցած էի, ձեր Մեծապատուութեան Աստենապետութեանը ներքեւ ժամանակ մը օրինաւորապէս իւր պաշտօնը յարատեւակեալ յետոյ ինչպէս յայտնի է ձեր Մեծապատուութեան, սկսաւ հեղգանալ իւր կանոնաւորութիւնն։ Կարծելով, իւր անդամոց հանգիստ մնալու թիւրիմացութիւնը պատճառ ունենալով իւր պաշտօնին մէջ, իւր անդամներէն մին հրաժարեցաւ։ Եւ դուք իսկ տեսաք զանազան խորհրդոյ նիստերուն։

Լոյց այս վիճակին մէջ, ձեր Մեծապատուութիւնը պաշտօնակիցս առանց վնասելու յարաբերակցին իրենց պաշտօնը բաց հոդիի գ ժամանութեանց մէջ, և հոնա գնելով անկրոյզ տարբերութեանց վրայ մի քանի ուղղութիւնք ձեր ու չարաբերութիւնն հրաւիրելով, խնդրեցին ձեր Մեծապատուութենէն որ ձեր առանձնատեսակ պարտաւորութիւնքներ կատարելով՝ ազգակցիք խորհրդոյս իւր քայլերը կարկամ գոյ կն ծիտներ բաց ելու եւ. տպօրինաւորութենէն վերջ մի ասաց։

Արդարեւ ներաբ ինձ բան, ձեր Մեծապատուութիւնը իւր պատուոյ կատարման ժամին նոյն անտարբերութիւնը պահեցն եւ. ոչ միայն իւր բացակայութիւնը չարաբնակեցաւ այլ եւ գրաւոր պատասխանով մ՚ինչ չնաշնցաւ պատուէ գիտնալ եւ իրերը նոյն անկարգութեան մէջ չարաբնակ ուեցան մինչև յայսոր։

Արդարեւ ներաբ ինձ բան, ձեր Մեծապատուութիւնը իւր պատուոյ կատարման ժամին նոյն անտարբերութիւնը պահեցն եւ. ոչ միայն իւր բացակայութիւնը չարաբնակեցաւ այլ եւ գրաւոր պատասխանով մ՚ինչ չնաշնցաւ պատուէ գիտնալ եւ իրերը նոյն անկարգութեան մէջ չարաբնակ ուեցան մինչև յայսոր։

Ամենապատիւ . . . Խմբագիր. խընդիրն իւր կարելի որ ու ասոնց պարագայութիւններուն և անոնց որ հոս գիտցածներ են, յանսամ. նկատելով որ իրաց վիճակը ոչ միայն չարաբաստիկ այլ ապօրինաւորութիւնք հետարդիսկ էր ծանրանան։ Եւ խորհրդոյս պատճառն իսկ վատնիկ կ՚ապառնան։ Կը յայտնեմ այսու ձեր Մեծապատուութեան որ ոչ եւս անկարելի է ինձ շարունակել ասոնց պաշտօնը։ Եւ եր խնդրեմ որ ասոն փարեցնիս հրամարեալ հանրութիւնս պիտ թաղ. խորհրդոյս անդամակցութիւնն եւ միանգամայն ազատ ազատ եղբայր դարձիս ու եւ է գործոյ պատասխանատուութենէ։

Ընդունելիք . . . Տէր խորին յարգանաց հաստատիքս։ Ասոմ մեծ

1873 յունիս 2 Նէր- Կէյլէրեան.

Դատարդիւղ

Ց. Դ. Իմ պաշտօնս վերցուցեալ հանելն որ պատասխան եմ յանձնելու որ առնեն որ հանիր խնդրել դանոնք ինձմէ։ Նոյն

---

28 Յունիս 1873 Խմիր։

. . . Տէր - Խմբագիր Մասիս Ազգային պատուական սրագրի։

Այս շարաթ Ազգային փունջ լրագրին մէջ Խմիրի ուղղուած նամակ մը կարդացինք, որ ոչ սակաւ զարմանք կուտայ ընթերցողին։ Գիտնի Պարոն Նամակագիրը միտքովանցի աչքով նկատելով ամէն բան՝ իւր ուզած գունով կը ներկել ելլելութիւնը և կերպով մը Զմիւռնիոյ Հայ հասարակութեան աչքամիր մասը հակառակնմանում բանկան կ՚անուանէ։ և անկեղծ ուրբաթի օրն Ազգային առաջնորդարան անդի ունեցած ազգային ժողովը կրից և թշնամութեան արդիւնք կը նշանակի։ Պարոն Նամակագիրը ազգային սոյն իրողութիւնը և անոր հետևին բաս քննադատելու անձնական ըլլալով բնի ներքոյը իրենց խաղալիկ բնել չիզնորով։

Ընդունելիք . . . Տէր. մեր խորին մեծարանաց հաստատին։

1873 յունիս 30 Մնամ յորդանօր.

Գատարդիւղ Եէր- Գեղերեան

Հրատարակ առ Յ. Պատրիարքն ուղղեալ գրոյն պատճէնը։

Ամենապատիւ Ս բարդան Հայր.

Բաւական ժամանակէ՝ ի վեր, դիւղիս Թաղ. խորհրդոյ անդամներէն պաշտօնն որն որ բան իմ կարողութիւնս կը փարի, այսու գրութիւնս կը յայտնեմ ձեր Սրբազնութիւնն որ այլ ևս ապատեղ անկարող եմ վարել։ Եւ կը խնդրեմ, ընդունելիք բարեհաճիք զայն հրաժարական։

Դաս. գրութիւնս մէջ ներփակեալ առ Ամենապատիւ ուղղեալ հրաժարականս կ՚խնդրեմ որ կարդալէ յետոյ՝ նիմ հարկ գտանիս յարմարիք ուղղել առ Աստենապետ Լիֆէնտին։ Ողջ մնամ յարգանաց

Ձերդ Արդարութեան

մի ա ան ձնուէր

1873 յունիս 2

Ի Դատարդիւղ Եէր- Պէլէրեան

Հրատարակ առ Մեծ. Աստենապետն ուղղեալ հրաժարագրոյն պատճէնը։

Մեծապատիւ Աստենապետ Լիֆէնտի.

Թաղիս հասարակութեան քուէներն ինձ թաղ. խորհրդոյս անդամութեան պատիւ ունեցած էի, ձեր Մեծապատուութեան Աստենապետութեանը ներքեւ ժամանակ մը օրինաւորապէս իւր պաշտօնը յարատեւակեալ յետոյ ինչպէս յայտնի է ձեր Մեծապատուութեան, սկսաւ հեղգանալ իւր կանոնաւորութիւնն։ Կարծելով, իւր անդամոց հանգիստ մնալու թիւրիմացութիւնը պատճառ ունենալով իւր պաշտօնին մէջ, իւր անդամներէն մին հրաժարեցաւ։ Եւ դուք իսկ տեսաք զանազան խորհրդոյ նիստերուն։

Լոյց այս վիճակին մէջ, ձեր Մեծապատուութիւնը պաշտօնակիցս առանց վնասելու յարաբերակցին իրենց պաշտօնը բաց հոդիի գ ժամանութեանց մէջ, և հոնա գնելով անկրոյզ տարբերութեանց վրայ մի քանի ուղղութիւնք ձեր ու չարաբերութիւնն հրաւիրելով, խնդրեցին ձեր Մեծապատուութենէն որ ձեր առանձնատեսակաւ պարտաւորութիւնքներ կատարելով՝ ազգակցիք խորհրդոյս իւր քայլերը կարկամ գոյ կն ծիտներ բաց ելու եւ. տպօրինաւորութենէն վերջ մի ասաց

PILULES DE BLANCARD

ԲԻԼԻԼԻ ՏԸ ՊԼԱՆԿԱՐԻՈՒ

ԱԼԻԵՑԻՆԻՆ ՏԸՊԵԼԻՔ ԻՆՆԱՊԷՍՈՒԱ

Փոքրիկ քիչլիներն ցնդաբանին հանար հանրաճանաչ դարմանն է։

Այս հատոյց եղն երկաթի եւ իսկի յատկութիւններով միանգամայն պարունակելով, յատկապէս կը գործածուի խզգի, նոր սկսած թոքախտի եւ արեան սակաւութիւնէ յառաջ եկած ամէն հիւանդութիւններ դէմ։ ուր արիւնը զօրացնել առաջացնել եւ անոր պարբերական կանոնաւորութիւնը վերահաստատել հարկ է։

Իսկիւր տը Ֆէրի սոնոնքուրը կամ ապրիլ ալը խիստ վերատկար ըլլալուն Պլանքարի հատոյ եղերան մորքուլիթիանն ու վաճառականաց թեռն հարար պէտք է նորա կնիքն ու հետեւեալ ստորագրութիւնը պահանջել կանոնէ պատակի մի նիւթեր գրուած, որ ամէն չիշերու վերայ պէտք է գտնուի։

Blancard

Ամէն դեղաքաճառաց քսէկը դրուած։

A. SPONT

EXTRAIT DE LEGUMES

Ը. ՍՊՈՆԹ

ԷՔՍԹՐԱԿՏ ՏԸ ԼԷԳԻՄ

թանկագին (չորացնելու) դպն եւ համ առաջ։

ՖՈՆԱՍԱԿ

Պորտրա թանկ պատրաստուած.

ԹՈՒՐՈՎԻՈՒ

Պրէզիլիայի բնական ամառանոցէն

ՀԻՍԹ ՄՈՍՈՑ

Ը. Ցեռակ Լիէպկիի գրութեամբ շինուած եւ եբաշխաւ պրեար։ կը գտնուին փարիզ, Ռիւ Բասէ վաղը 7. եւ ամէն Նպարեղէն վաճառատաց քով։

TCHITLI

ՀԱՆՓԱՑԻՆ ՋՈՒՐ

ՉԻԹԼԻՒ

ՊՐՈՒՍ ԱԻ ՄՈՍ

Գոյնէրական հրամանագրով Լոյս։

Այս ամանքային ջուրն Եւրոպայի մէջ գանուած մի եւ նոյն կարգի ջրոց ամենուն հետ կրնայ մրցիլ իւր բուժական յատկութիւնովք։

Կը վաճառուի մեծ եւ փոքր քանակութիւնովք Ֆ. Ֆոյիսի՝ փարմակայ բնեռութեան կիսրատարակին Սուլթան Համամ թիւ 11։ Զարմիթոս Էէրի ճամի փողոց թիւ 16։ 18. 20 ու 22. Ամբոյ Տէլլա Սուտոյի դեղարանը եւ մայրաքաղաքիս ամէն դեղարանները։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1873 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ՀԱՐԵՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՎ ՇՈՊԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Թիւ	Լուսնոյ Խէր
11	4	Ենիսմանալլէն Գէօրիւքտէրէ. Թարապիա Պէյքօզ, Եէնիքէօյ. Էմիրկէն Ը. Հիսար. (Բացի ուրբաթէ)։
11 15	25	Եէնիսմանալլէն Մէզարպուրնա Գէօրիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ Պօյաճ. Ը Հիսար Գէպէք։
11 45	33	Եէնիսմանալլէն Մէզարպուրնա Գէօրիւքտ Թարապ. Ուենիք Սիէնիսա Էմիրկ Ը. Հիսար Գէպէք Ալնաւի
12 15	19	Ի. եւ Ա. Գավագէն Մէզարպուրնա Գէօրիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Էմիրի Ը. Հիսար Գէպ. Ք։
1 15	34	Եէնիսմանալլէն Մէզարպուրնու Գէօրիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Էմիրկէն։
1 30	20	Իուսկիւտարու Անատոլու Դավագէն Մէզարպ. Գէօրիւքտ Թարապ. Սիէնա. Պօյաճ Ը. Հիսար Գէպէք Սրիմաք (Բացի ուրբաթէ)
2 15	23	Եէնիսմանալլէն Մէզարպ. Գէօրիւ. Թարպ. Եէնիք Էմիրկէն Ը Հիսար. Գէպէք Պէյլիկտաշ։
3	25	Եէնիսմանալլէն Մէզարպ Գէօրիւքտ Թարապ. Եէնիք Էմիրկ. Հիսար Գէպէք Արնաւի Գուրբ Օրմաք. Պէյլիկ
4	33	Եէնիսմանալլէն Մէզարպ. Գէօրիւքտ Թարապ. Եէնիք Էմիրկ Գուրբ Պօյաճ. Ը. Հիսար Գէպէք Արնաւի
5	31	Մէզարպ. Գէօրիւքտ. Թարապ. Եէնիքէօյ Էմիրկ Ը. Հիսար Գէպէք Արնաւի Օրմ. Պէյլիկ Դարպ
5 45	20	Մէզարպուրնուէն Գէօրիւքտէրէ. Թարապ. Եէնիքէօյ Էմիրկէն Ը. Հիսար Արնաւի Գուրբ Օրմաքէօյ Պէյլիկմաշ։
6 30	3	Եէնիսմանալլէն Գէօրիւքտէրէ Թարապիա. Գէյքօզ, Եէնիքէօյ. Էմիրկէն Գանդրճա. Ը. Հիսար Գաստիլլի Արնաւիւտքէօյ, Պէյլէրպէյ Օրմաքէօ Գաստիունճուք Պէյլիքմաշ. Խասիւտար
8 45	28	Եէնիսմանալլէն Մէզարպուրնու, Գէօրիւքտէրէ. Թարապիա Պէյքօզ Եէնիքէօյ. Պօյաճ. Ը Հիսար. Գէպէք Արնաւիւտքէօյ. Օրմաքէօ Պէյլիքմաշ. Գանդամաշ։
10 15	22	Մէզարպուրնուէն Գէօրիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Էմիրկ Ը. Հիսար. Արնաւիւտքէօյ. Գուրբ Էյնէ. Օրմաք Պէյլիկմաշ։ (Ուրբաթի օրերը ժամը 10 ին)

Աբնաւիւտ գիւղէն

Ժամ	Թիւ	Լուսնոյ Խէր
11 30	2	Արնաւիւտքէօյ. Գուրբուչէշմէ Օրմաքէօյ, Պէյլիքմաշ։
12	6	Արնաւիւտք. Գուրբուչ. Սրիմաքէօյ. Պէյլիկմաշ. Գանդամաշ։
12 30	30	Արնաւիւտ. Գուրբուչ. Օրմաքէօյ, Պէյլիքմաշ։ (Բացի ուրբաթէ)
1	22	Արնաւիւտ. Գուրբուչ. Օրմաք. Պէյլիքմաշ. Գանդամ. (Ուրբաթի օրերը ժամը 12 3/4 ին)
1 30	2	Արնաւիւտքէօյ. Գուրբուչ. Օրմաքէօյ. Պէյլիկմաշ։
2	4	Արնաւիւտքէօյ. Գուրբուչէշմէ. Սրիմաքէօյ. Պէյլիքմաշ. Գանդամաշ։ (Ուրբաթի օրերը ժամը 2 1/4 ին)
2 30	6	Արնաւիւտք Գուրբուչ. Օրմաքէօյ. Պէյլիկմաշ։ (Ուրբաթի օրերը ժամը 2 3/4 ին)
3 15	22	Արնաւիւտք. Գուրբուչ. Օրմաք. Գուզկուն. Գանդամաշ։
4 45	6	Արնաւիւտքէօյ. Գուրբուչ. Օրմաք. Գուզկ. Պէյլիկ։
7 30	32	Արնաւ. Գուրբուչ. Սրիմաքէօյ. Գուզկ. Պէյլիքմաշ. Գանդամաշ։
10	30	Արնաւիւտքէօյ Վանիքէօյ. Պէյլէրպէյ. Գուզկաւնճուկ
11	6	Արնաւիւտքէօյէն ուղղակի կամարէ։

Ամէնամէր Էքէր

Ժամ	Թիւ	Լուսնոյ Խէր
11 45	23	Պէյքօզ Բայատաշ. Գանդրճա. Ը. Հիսար. Գանամիլլի Վանիք. Զէնկիլքէօյ. Պէյլէրպէյ. Գուզկունճուք։
11 45	3	Վանիքէօյէն Զէնկիլ, Պէյլէրպ Գուզկունճուք, Գանդամաշ։
12 30	17	Պէօյիւքտ Թարապ Պէյքօզ. Բայատ Զուտ. Գանդրճա. Ը. Հիսար Վանիքէօյ Զէնկիլք. Պէյլէրպ Գուզկունճ։
1 45	24	Պէյքօզ Բայատ Գանդրճա Ը. Հիսար. Գանամիլ. Վանիք. Զէնկիլք Պէյլ. Գուզկ
2 15	32	Պէօյիւքտէրէն Պէյքօզ. Բայատ. Գանդրճա. Ը. Հիսար. Գանամ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլէր. Գուզկ իսկիսուար։
3 30	23	Պէյքօզ. Բայատ Զուզ Դանդրճ. Ը. Հիսար Գանամիլլի.
9	2	Պէօյիւքտէրէ. Պէյլէրպէյ. Բայատ Գանդրճա. Ը. Հիսար. Գանամիլլի Վանիք. Զէնկիլք Պէյլէրպէյ. (Բացի ուրբաթէ)

Գամիրաէն ելնող շոգենաւերը

Խուրուշլուն Էքէր

Ժամ	Թիւ	Լուսնոյ Խէր
1	3	Գալատիա. Իսկիսարայ. Պէշիքթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Արնաւիւտքէօյ Գանդիլլի Ը. Հիսար. Գանդրճա Էմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ. Եէնիսմանալլէ։
1 45	25	Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ Արնաւիւտքէօյ. Պէպէք. Ի. Հիսար. Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիսմանալլէ։
2	15	33 Պէշիքթաշ. Օրթաք Գուր. Արնաւ. Ը. Հիսար Պոյաճ Եէնիքէօյ Թարապ. Պէօյիւքտ Մէզարպ Եէնիսմանալլ։
3		34 Գալատաշ. Պէշ. Ի. Օրթաք. Ասնաւ. Պէպէք Ը. Հիսար. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզարպ. Գավագնէրը։ (Ուրբաթ օրերը Գանդագնէրը չգիտի երթար)
4		20 Պէշիք. Օրթաք Պէյլէր. Արնաւիւտաք. Դանա. Ը. Հիսար. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւ. քտէրէ. Մէզարպ.
5 30	28	Պէշիքթաշ. Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք. Ը. Հիսար. Էմիրկ Եէնիք. Պէյքօզ. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզարպ. Եէնիսմանալ։
6	32	Գալատաշ. Իսկիսարայ. Պէշիքթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաք. Պէյլէր. Զէնկիլ. Պէպէք. Արնաւիւտ
6 45	2	Պէշիքթաշ. Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք. Ը. Հիսար. Էմիրկէն Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու։
8	22	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ. Արնաւիւտքէօյ. Ը. Հիսար. Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ Մէզարպ.
9 15	23	Արնաւ. Պէյլէր. Ը. Հիսար. Պոյաճ. Սիէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիսմանալլէ։
9 45	4	Ը Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Եէնի ունալլ (Բացի ուրբաթէ)։
10	34	Էմիրկէն Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպ. Եէնիսմանալլ։ (Ուրբաթի օրերը Ը. եւ Ա. Գավագը)
10 15	20	Պէպէք. Ը. Հիսար. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւք. Մէզարպ. Ը. եւ Ա. Գավագ. (Բացի ուրբաթէ)։
10 30	19	Պէշիկթաշ. Գուր. Արնաւ. Ը. Հիսար. Պոյաճ. Սէնիք. Թար. Պէօյիւ. Մէզարպ. Եէսիսմանալլէ։
10 50	33	Օրթաքէօյ. Պէպէք. Ը. Հիսար. Էմիրկ. Սիէ. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու։
11 15	23	Պէպէք. Ը. Հիսար. Էմիրկ. Եէնիքէօյ. Թարապիա Պէօյիւքտէրէ. Եէնիսմանալ է։

Աքնավուտ գիւղ

Ժամ	Թիւ	Լուսնոյ Խէր
12	45	2 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւիւտքէօյ։
1	45	6 Գալատաշ. Գուրբուչ Արնաւիւտքէօյ։
1	30	5 Պէշիկթաշ. Արնաւիւտքէօյ։
2	15	21 Գալատաշ. Գուրբուչ Արնաւիւտքէօյ։
9	15	30 Պէշիկ Օրթաք. Գուրբուչ Արնաւ. Վանիք
10		6 Գալատաշ. Պէշիկթաշ. Օրթաք. Գուրբուչ. Արնաւիւտք։
11		30 Գալատաշ. Պէշիքթաշ. Օրթաք. Գուրբ. Արնաւ. (Բացի ուրբաթէ)։
11	20	2 Պէշիք. Օրթաք. Գուրբուչ Արնաւիւտք։
11	40	6 Գալատաքէօյ. Գուրբուչէշմէ Արնաւիւտք։
12		22 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրբուչէշմէ։

Ալէյոնաշ Խէր

Ժամ	Թիւ	Լուսնոյ Խէր
2	23	Իսկիսարայ. Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկիլք. Վանիք. Գանամ. Ա. Հիսար. Գանդրճա. Բայատ. Պէյքօզ. (Ուրբաթի օրերը Զուտ գրաբ. եւ Պէօյիւ. քտէրէ)։
3 30	6	Պէշիքթաշ. Գանդիւնճուք. Պէյլէրպէյ. Զէնկիլքէօյ. Վանիքէօյ. Արնաւիւտքէօյ։
9		21 Գուզկ. Պէյլէրպէյ. Զէնկիլքէօյ. Վանիքէօյ. Ա. Հիսար. Գանդրճա Պէյքօզ։
9 45	17	Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ. Զէնկիլքէօյ. Վանիքէօյ. Ա. Հիսար. Գանդրճա. Բայատ. Հնճէ. Պէյքօզ. Թարապ. Պէօյիւ. քտէրէ։
10 30	23	Վանիքէօյ. Գանամ. Ա. Հիսար. Գանդ. Էմիրքէ. Ֆաշա մանալլէ. Բայատ. Պէյքօզ. (Բացի ուրբաթէ։)
10 45	32	Գուզկ. Պէյլէրպ. Զէնկիլք. Վանիք. Գանամ. Ա. Հիսար Գանդրճա. Բայատ. Պէյքօզ Պէօյիւ. քտէրէ։ Ուրբաթի օրերը ժամը 10 1/2 ին։
11	45	24 Գուզկ. Պէյլէրպէյի Զէնկիլք. Վանիք. Ա. Հիսար Գանդրճա. Պէյքօզ։
11	40	6 Պէշիքթաշ Գուզկ. Պէյլէրպէյ. Զէնկիլ. Վանի։

ԱՌԱՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԱՆ

1 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՏ 100 ԳՈՒՐՈՒՇԷՆ

Լոնդրա 3 ամիս դուրս	109 3/4
Փարիզ	23.30

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

1 ՕԳՈՍՏՈՍ

Ընդ. լիրա	դուրս	109. 30
Նարոյէան ոսկի	»	87. 15
Խրէնիսլ ռուբ	»	89 10.
Քըրքիզ	»	51. 20
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104 10
Գշինձ	»	120 30

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՈԼԻՍ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱՐՄՏԻՒ

Ցորեն	կարծր	Պէսարապիա	41 —43
»	»	Ակաղ	—
»	»	Պայտրբ	—
»	»	Գուրկաղ	—
«	Ա Է քիս ա - է		—
»	կակուղ	Ակաղ	—
»	»	Պէսարապիա	35 —40
Կորեքա Թուենա			40 —42
Ցորեն	կակուղ	Գուրկաղ	— —

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ՆՈՐԹՂ ՊՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՍԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ՀԻԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԹԻՒՆ

Բուն գրամագրութիւն	Անգլ. Լիրա		2000000
Մինչեւ 1871ի մինչեւ հոգ եհին հանար ապահովագրեալ	»	»	526 803
Շահէն ապահովագրած	»	»	250 000
Հոգ հին ճի դին տարեկան հասոյթը	»	»	708 000

Այս ընկերութիւնն 1809 ին կազմուած, եւ իր գրամագլխէն դուռ՝ շահէն ապահովագրած մեծագումարներ ոչխարհիս ամենէն մեծ ընկերութեանց կարգն անցած է։

Մարաբարդայիս փաճառատանց, ինչպէս նաեւ կ. Պոլսոյ եւ Զմիւռնիոյ մարաբատանց մէջ գրուած մեծաւոր օրաց փաճառներն ապահովելի դատ։ Նաեւ առանձին, խառնութիւնք, փաճառատանց գործարանք եւ կարասիներ կապահովեն թէ կ. Պոլսոյ եւ թէ՝ շրջակայ գիւղերուն մէջ։

Այս ընկերութեան տեղական ներկայացուցիչն սահմանուած կամ ապահովութիւնս բռնելու դիմումները պէտք է դիմեն Զմիւռնիոյ Պէյ խանը, թիւ 9։ առ Պ. ՈՒԻԼԻԷԼՄ Ը. ՍՄԻԹԱՆ՝ որ ընկերութեան լիազօր գործակատարն է։

Այս լրագիրը չորեքշաբթի երեք անգամ՝ ի՝ հրատարակուի. երկուշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Յաժանորդագրութիւնքն տեղերն են կ. Պոլիս Զինիլի խանը վերի յարկը թիւ 15։ Տարեկան խմբագրատունը

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց սենեակները։

ԽԶՄԻՐ. Սահիան ազգ Տէրտէրեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խոսրով էֆ. Իսկիմեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Սահիան ազգ Թանկէրեան.
ԹԷՔԷՐԴԱՂ. Յարութիւն ազգ Վարդեվանեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ. Գէորգ ազգ Մ. Պնտանեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր ազգ Լիլիանեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ ազգ Ղազարեան.
ՄՈՒՏ. Մկրտիչ ազգ Գոթիկեան.
ԵԱՏ. Մ. ազգ Խաչիկեան.
ՖՈՒՏՇԱՆ Մկրտիչ ազգ Աչճեան.
ՀՈՒԼԷՊ. Եպիսկոպոս ազգ Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս ազգ Բագրատունի.
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ ազգ Վարդանեան

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրութիւն ստանալու համար սոյն տեղերէն մէկուն դիմեն կրնան։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Ղ. Ս. ԻՍՊԻՏԵՆՑԻՆ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՈՒՍՈՅՍԻ

Ս. ՊՕԼԻՍ ՍԻՆՈՒԹ ԽԱՆ